Adli Tıp Ders Notları

29/12/2018 tarihinde gönderilmiş Admin tarafından

Derste paylaşılan slaytları indirmek için tıklayınız!

Adli Tıp Ders Notları:

Adli Bilimler Ve Adli Tıp:

Adli bilimlerin amacı, suç unsuru bulunan adli nitelikteki olaylarda, verileri değerlendirerek sonuçları, suçu aydınlatacak şekilde hukukun kullanacağı deliller haline getirmektir. Tıp, hukuk, fen, sosyal ve kriminal alanları ilgilendirir.

Adli tıp:

Adli tıbbın temel görevi, otopsileri yapmak, ölüm sebeplerini ve zamanını saptamak, adli bir olaya yönelik insan vücudu üzerindeki darp izlerini tespit etmek ve cinsel saldırılarda delil saptamaktır.

Adli tıp, tıp alanında bir uzmanlık dalıdır.

Adli tıp uzmanı doktor kökenlidir.

Şiddet:

her türlü saldırılar,

çocuk istismarı,

yaşlı istismarı,

aile içi şiddet,

cinsel saldırı,

insan hakları ihlali, işkence,

intihar,

kazalar.

Ölüm bilimi tanatoloji:

1 ölüm nedenleri, orjinleri, şekilleri,

2 ölümün belirtileri,

3 ölüm zamanı,

4 ölüme etki eden faktörler,

5 ölümle ilgili diğer unsurlar,

6 otopsi,

Adli travmatoloji (adli yaralanma bilimi):

1 yaşayan kişilere travma ile oluşan zararlar,

2 bu kazaların meydana getiren etkenler,

3 orjin, (kaza, cinayet, intihar, doğal),

4 travmatik değişikliklerin her biriniin ağırlık dereceleri,

5 yaralanmanın zamanı ve bunlarla ilgili diğer unsurlar,

Cinsel suçlar:

1 cinsel ilişkinin gerçekleşip gerçekleşmediği,

2 cinsel saldırının derecesi ve sonuçları,

3 olayda fiziksel şiddet ve kurbanın direncini, kırıcı yöntemler kullanılıp kullanılmadığı,

4 saldırganın ve olay yerinin belirlenmesine yönelik fiziksel muayeneler, delil toplanması ve laboratuar incelemeleri,

5 saldırı kurbanlarının fiziksel ve ruhsel tedavi sürecinde yönlendirilmesi,

6 saldırı sonrasında istenmeyen gebeliklere ve bulaşıcı hastalıklara karşı alınması gerekn önlemler,

Multidisipliner (çok alanlı) yaklaşım:

adli tıp uzmanı

kadın hastalıkları uzmanı,

çocuk psikiyatristi,

çocuk cerrahı, dermatolog,

adli hemşire,

psikolog,

pedagog,

sosyal hizmet uzmanı,

hukukçu,

Tıp hukuku/sağlık hukuku:

1 hekimin yasal sorumluluk ve yetkileri,

2 hekim hataları (malpraktis),

3 hasta ve hekim hakları,

4 hukukun ve tıbbın kesiştiği diğer alanlar.

Adli psikiyatri:

1 suç işleyen bir kişinin bilinç durumunu etkileyecek derece ve nitelikte ruhsal bozukluğa neden olan bir etken akıl hastalığı ya da zeka geriliği olup olmadığı ve dolayısıyla suçu işleyen kişinin tam ceza almasına engel olabilecek bir durumun bulunup bulunmadığı,

2 suç işleyen çocukların bu suçun ve sonuçlarının farkında olup olmadıkları,

3 kendisine cinsel saldırıda bulunulan kimsenin ruhsal olarak buna karşı koymasına engel bir durumun bulunup bulunmadığı,

4 satış, vasiyet, miras gibi hukuki işlemleri gerçekleştiren kişinin akıl sağlığı yerinde olarak bu işlemleri gerçekleştirip gerçekleştirmediğinin belirlenmesi,

5 ruhsal yaralanmalar.

Adli psikoloji:

1 mağdur ya da sanıkların zeka ve kişilik çözümlenmesi,

2 çeşitlik psikiyatrik yardımcı testlerden yararlanır.

3 cinsel saldırı, çocuk ve kadın istismarı mağdurlarının uğradıkları psikolojik travmanın en aza indirgenmesi,

4 sanık tutuklu ve hükümlülerin psikolojik sorunlarının çözümü,

Adli patoloji:

1 otopsi sırasında organların makroskobik incelemeleri,

2 otopsi sonrasında alınmış örneklerin mikroskobik incelemeleri,

Adli Toksikoloji (Adli Kimya):

1 zehirlenmelerde, yaşayan kişilerin, kan, idrar, tükrük, kıl gibi materyallerinde, ölen kişilerin ise bunlara ek olarak iç organ parçaları ve diğer vücut sıvılarından her hangi bir toksit (zehirleyici)

ya da narkotik (uyuşturucu madde) veya alkol bulunup bulunmadığı,

2 alınan gıda ve sıvılarda toksit madde olup olmadığı,

3 bir maddenin toksit ya da narkotik özellikte olup olmadığı, bu tür maddelerin etkileri.

Adli biyoloji:

1 her türlü leke ve biyolojik materyalleri inceler.

2 plankton gibi mikroorganizmaları inceler.

3 adli mikrobiyoloji adli hemogenetik, adli entomoloji ve adli palinoloji bilim dalları ile sıkı iş birliği içindedir.

Adli mikrobiyoloji:

1 otopsi sırasında cesetten alınan örneklerde ve biyolojik saldırılarda canlılara ait örneklerin mikrobiyolojik incelemesi,

2 gıda ve sıvılarda kontaminasyon (bulaşma) olup olmadığı,

Adli hemogenetik:

1 kan grup, – sub grub tayinleri ve DNA incelemeleri ile annelik – babalık ve akrabalık ilişkileri,

2 sanığın olay yeri ve kurban üzerinde bıakmış olabileceği sperm, kan, tükrük, kıl vücut hücreleri, dışkı gibi biyolojik materyalleri inceleyerek kimliklendirme,

Adli radyoloji (görüntüleme):

1 yaşayan kişilerde ve cesetlerde kimlik belirtimi için eski kırıkların ve protezlerin saptanması,

2 yaş tayini amacıyla kemikleşme noktalarının belirlenmesi,

3 travma sonrası ne tür lezyonların meydana geldiği,

4 meydana gelmiş lezyon ile travmaların uyumluluğu,

5 vücutta kalmış metalik sıvıların belirlenmesi.

Adli antropoloji ve adli antropometri:

1 çürümüş insan cesedinin bulunabilen kalıntılarından kimlik, ırk, yaş, boy ve cinsiyet belirleme,

2 iskelet kalıntılarından ölüm sebeplerini saptama,

fasiyal rekonstrüksiyon (yeniden yüzlendirme):

1 yumuşak dokulardan arınmış bir şekilde bulunan bir kafa tasının nasıl bir yüze sahip olduğunu gerek plastik yöntemler gerekse bilgisayar ortamında araştırılması,

Adli kimliklendirme:

1 yaşayan kişilerde ya da cesetlerde kimlik belirlenmesine yönelik olarak ırk, yaş, cinsiyet, boy gibi kişilik özelliklerini saptamak.

adli radyoloji adli antropoloji, antropometri, yeniden yüzlendirme, parmak izi, adli hemogenetik gibi alanlarla ortak bir şekilde çalışır.

Kriminoloji (suç bilimi):

1 suça yönelten faktörlerin tespiti,

2 suçluluğun önlenmesi için çalışma ve araştırmalar,

3 suç psikolojisi: suç işleyen kişilerin ruhsal çözümlemeleri ile olayları açıklığa kavuşturulması,

4 suçlunun psikolojik profilinin çıkarılması,

5 suç bölgelerinin belirlenmesi,

Adli obstetri (kadın doğum):

1 bir kadının gebe olup olmadığı,

2 gebeliğin bulunduğu durumlarda gebelik süresi,

3 doğum ya da düşük yapıp yapmadığı, yaptıysa da ne kadar süre öncesinde bunun gerçekleştiği,

4 düşük yapma riski bulunup bulunmadığı,

5 düşüğün travma ile ilgili olup olmadığı,

Adli odontoloji (adli diş hekimliği):

1 kimliklendirme: diş ve diş etlerinde özellikle yanmış, parçalanmış, çürüyerek tanınmaz hale gelmiş cesetlerden kimliiğii berileme ve ısırık izinden sanık tayini,

2 yaş tayini,

3 zehirlenme,

4 diş yaralanmaları,

5 diş hekimlerinin hataları.

Adli entomoloji:

1 böceklerin cesede gelme süresine bakılarak ölüm zamanının hesaplanması,

cesedin vücudundaki böcek ve larvaları inceleyerek cesedin ölüm zamanını ve kişinin öldüğü bölgeyi belirleme.

Adli palinoloji:

cesedin vücudundaki ve giysilerindeki sanığın vücudundaki ve giysilerindeki ve olayda kullandığı araçlar ve silahlar üzerindeki toz, toprak kalıntılarında bulunabilecek polenlerin varlıklarını araştırarak kişinin ölüm yerini ve zamanını ya da sanığın olayla ilişkisini araştırır.

Adli eczacılık (adli farmakoloji):

1 reçete sahtekârlıkları farmakolojik ötenazi, ilaç bağımlığı ve suistimaliyle ilgili analizler,

2 yanlış tedavi, ilaç etkileşimleri ve ilaçların istenmeyen yan etkileri,

3 ilaç aracılığıyla işlenen suçlar,

4 ilaç etkisinde araç kullanımı,

5 analiz sonuçlarında tahrifat,

6 ilaç zehirlenmeleri, ilaç risk ve yararları,

7 psikoaktif ilaçların denge üzerindeki etkileri,

Adli hemşirelik:

1 yaralanmalar ve hasta tedavisiyle ilgili mahkemelerce sorulan sorulara klinik ve özel bilgi sunulması,

2 cinsel saldırı, ölüm, çocuk istismarı olaylarının araştırılması, delil toplanması, bulguların kaydedilmesi,

3 ıslah evinde ve yüksek güvenlikli psikiyatri hastanelerinde bulunan hükümlülerin bakım, tedavi ve rehabilitasyonları,

Balistik:

1 ateşli silah ve patlayıcıların kullanıldığı olaylarda ölüm nedenlerini ve orjinlerini belirleme,

2 kullanılan silah, barut ve çekirdeğin tespiti, hangi silahtan atıldığı, atış mesafesinin belirlenmesi,

3 kişinin ateş edip etmediği,

4 kullanılan aletlerin yasal nitelikleri,

Adli belge inceleme (grafoloji):

1 yazı ve imzaların kime ait olduğu,

2 kimlik, pasaport, para, çek, senet, sözleşme ve kredi kartı gibi belgelerde sahtecilik bulunup bulunmadığı,

Ses ve görüntü analizleri:

1 ses ve görüntü bantlarının incelenerek bunların çözümlenmesi, geri plan sürekliliği, montaj aranması gibi teknik konularda adalete yardımcı olur.

Adli fotoğrafi:

1 adli olaylarda fotoğraflama teknikleri,

2 fotoğrafları inceleyerek bunların çözümlenmesi, montaj aranması gibi teknik konularda adalete yardımcı olur.

Adli animasyon, adli bilişim:

1 suç olaylarının bilgisayar yardımıyla yeniden canlandırılarak açıklanması ve bilgisayar aracılığıyla işlenen suçların saptanması,

2 bilgisayar/internet suçları,

Adli otomotiv:

1 trafik kazalarında kazanın nedenini öğrenme, kazadaki kusur ve suç unsurlarını bulma, kusur derecelerini saptama,

2 trafik kazası sonucu yaralanan veya ölenlerde adli muayene ve otopsi kimliklendirme,

3 travmatik değişikliklerin lokalizasyonu ile niteliğinin belirlenmesi,

4 giysiler ve lezyon niteliğinin incelenmesi ile kazadan sorumlu taşıtın tanımlanması,

5 kaza öncesi konumun araştırılması,

6 ölüm nedeni ve şekliyle ölüm zamanının belirlenmesi,

7 geç ölümlerde nedensellik bağının kurulması ve,

8 kazanın gerçekleşmesinde etkili olabilecek diğer etkenlerin araştırılması,

Yangın ve kundaklama:

1 çıkan yangınlarda yangın sebeplerini tespit etme,

2 yangınlarda oluşan hasarların nitelikleri,

3 hızlandırıcı tespiti,

Adli Meteoroloji

1 uydu ve radar görüntülerini inceleyerek olay sırasında olay yerindeki ısı, reaktif nem rüzgar hız ve yönü, yağış bulutlanma, kuraklık sel, toprak kayması, görüş alanını saptama,

Adli astronomi:

1 gökyüzü olaylarını inceleyerek güneş ve ayın doğuş ve batış anları ile yüksekliğini matematik ve fizik yöntemlerle saptayıp, olay sırasında ve olay yerindeki ortamın aydınlık olup olmadığını belirleme,

Adli mühendislik:

1 olay yerinde sanık, mağdur ve maktul üzerinde bulunabilecek boya kalıntıları cam kırıkları, kağıt parçacıkları, mürekkep ve diğer kimyasal madde kalıntıları gibi materyallerin kimyasal ve fiziksel analizlerini yaparak bu maddelerin orjinleri, oluşum şekilleri, nitelikleri gibi konularda görüş bildirme.

2 silah olarak kullanılabilecek taş, sopa ve diğer eşyaların dayanıklılıkları, darbe anındaki hızları, darbeyi uygulayan kişinin maksimum gücü,

3 araçların lastiklerindeki izler ve aşınma durumları,

4 giysilerin ve suçla ilintili diğer delillerin üretiminde kullanılan materyaller ve bunların üretim

yerlerini belirleme.,

DVI (disaster victim identification) (felaket kurbanları kimliklendirilmesi, deprem, yangın, uçak faciası gibi olaylardan tamamen uzman kadrodan oluşan takım kimlik tespit ve teşhis işlemlerinde koordinasyon sağlar.

bu tim; polis, jandarma, adli tıp uzmanı, adli diş hekimi, DNA uzmanı, adli antropolog gibi konusunda uzman personellerden oluşur.

Bilirkişi ve bilirkişilik:

bilir kişi ve bilir kişilik görevi ile ilgili düzenlemeler ve kavramlar hukuk usulü muhakemeleri kanunu ve ceza muhakemeleri usulü kanunu ile 5271 sayılı ceza muhakemesi kanununda yer almaktadır.

ehl-i vukuf, ehl-i hibre (bilir kişi):

1086 sayılı hukuk usulü muhakemeleri kanununun 275-286. maddelerindeki düzenlemelerde ehl-i vukuf ve ehl-i bilir kişi kavramları kullanılırken sonraki maddelerinde ehl-i hibre denilmektedir.

1412 sayılı ceza muhakemeleri usul kanunu ehli hibre olarak arapça könkenli adlarla tanımlanmışken 5271 sayılı CMK ve uygulamada da kullanıldığı gibi bilir kişi olarak tanımlanmıştır.

Kanunlar:

bilirkişilerin çalışma usul ve esasları 5271 sayılı CMK'nun bilir kişilik incelemesi başlıklı 2. bölümünü 62-73 maddeleri arasındaki kısımda düzenlenmiştir.

bilirkişilere uygulanacak hükümler madde 62:

tanıklara (CMK 43-61) ilişkin hükümlerden aşağıdaki maddelere aykırı olmayanlar bilir kişiler hakkında da uygulanır.

bilirkişinin atanması: madde 63:

çözümü, uzmanlığı, özel veya teknik bilgiyi gerektiren hallerde bilir kişinin oy ve görüşünün alınmasına resen cumhuriyet savcısının, katılanın, vekilinin şüphelinin veya sanığın müdafinin veya kanuni temsilcinin istemi üzerine karar verilebilir.

ancak hakimlik mesleğinin gerektirdiği genel veh hukuki bilgiyle çözülmesi olanaklı konularda bilir kişi dinlenemez. madde 63

bilir kişi atanması ve gerekçe gösterilerek sayısının birden çok olarak saptanması hakim veya mahkemeye aittir.

birden çok bilir kişi atanmasına ilişkin istemler reddedildiğinde de aynı biçimde karar verilir.

soruşturma evresinde cumhuriyet savcısı da bu maddede gösterilen yetkileri kullanabilir.

Bilir kişi olarak atanabilecekler (madde 64):

1 bilir kişiler il adli yargı adalet komisyonları tarafından her yıl düzenlenen bir listede yer alan gerçek veya tüzel kişiler arasından seçilirler. cumhuriyet savcıları ve hakimler yalnız bulundukları il bakımından yapılmış listelerden değil diğer illerde oluşturulmuş listelerden de bilir kişi seçebilirler. bu listelerin düzenlenmesini veya listelerde yer verilenlerin çıkarılmalarına ilişkin esas ve usuller yönetmelikle gösterilir.

2 atama kararında gerekçesi de gösterilmek suretilye 1. fıkrada belirtilen listelere girmeyenler

arasından da bilir kişi seçilebilir.

3 kanunların belirli konularda görevlendiridiği resmi bilir kişiler öncelikle atanırlar. (eski CMUK 66).

ancak kamu görevlileri bağlı bulundukları kurumla ilgili davalarda bilir kişi olarak atanamazlar.

4 bilir kişi olarak atanan bir tüzel kişi ise kendisi adına incelemeyi yapacak gerçek kişi veya kişilerin isimlerini bilir kişi atayacak yargı merciinin onayına sunar.

5 listelere kaydedilen bilir kişiler il adli yargı adalet komisyonu huzurunda görevine adalete bağlı kalarak bilim ve fenne uygun olarak tarafsızlıkla yerine getireceğime namusum ve vicdanım üzerine yemin ederim. sözlerini tekrarlayarak yemin ederler. bu bilir kişilere görevlendirildikleri her işte yemin verdirilmez.

6 listelerde yer almamış bilir kişiler görevlendirildiklerinde, kendilerini atamış olan mercii huzurunda yemin ederler.

yukarıdaki fıkrada öngörülen biçimde yemin ederler. yeminin yapıldığına ilişkin tutanak hakim veya cumhuriyet savcısı, zabıt katibi ve bilir kişi tarafıdnan imzalanır.

7 engel bulunan hallerde yemin yazılı olarak verilebilir. ve metni dosyaya konulur. ancak bu hale ilişkin gerekçenin kararda gösterilmesi zorunludur.

bilir kişiliği kabul yükümlülüğü (65):

1 aşağıda belirtilen kişi veya kurumlar bilir kişilik görevini kabul etmekle yükümlüdürler. (eski CMUK 70):

1 resmi bilir kişilikle görevlendirilmiş olanlar,

2 64. maddede belirtilen listelerde isimleri yer almış bulunanlar,

2 incelemenin yapılması için bilinmesi gerekli fen ve sanatları meslek edinenler,

3 incelemenin yapılması için gerekli mesleği yapmaya resmen yetkili olanlar,

atama kararı ve incelemelerin yürütülmesi (66):

1 bilir kişi incelemesi yaptırılmasına ilişkin kararda, cevaplandırılması uzmanlığı, özel veya teknik bilgiyi gerektiren sorularla inceleme konusu ve görevin yerine getirileceği süre bellirtilir. bu süre işin niteliğine göre üç ayı geçemez. özel sebepler zorunlu kıldığında bu süre bilir kişinin istemi üzerine kendisini atayan merciinin gerekçeli kararıyla en çok üç ay daha uzatılabilir.

2 belirlenen süre içinde raporunu vermeyen bilir kişi hemen değiştirilebilir. bu durumda bilir kişi o ana kadar yaptığı işlemleri açıklayan bir rapor sunar ve görevi sebebiyle kendisine teslim edilmiş olan eşya ve belgeleri hemen geri verir. bu bilir kişiye 64. maddede öngörülen listelerden çıkarılabileceği gibi gecikme dolayısıyla uğramış zararların ödenmesine de karar verilebilir. (eski cmuk 70).

3 bilir kişi görevini kendisini atamış olan merci ile ilişki içinde yerine getirir. gerektiğinde bu merciye incelemelerindeki gelişmeler hakkında bilgi verir. yararlı görülecek tedbirlerin alınmasını isteyebilir.

4 bilir kişi görevnii yerine getirmek amacıyla bilgi edinmek edinmek için şüpheli veya sanık dışındaki kimselerin de bilgilerine başvurabilir. bilir kişi uzmanlık alanına girmeyen bir soru bakımından aydınlatılmasını isteyecek olursa hakim, mahkeme veya cumhuriyet savcısı nitelikli, ve konusunda bilgisilye tanınmış, kişilerle bir araya gelmesine izin verebilir. bu şekilde çağrılan kişiler yemin eder ve verecekleri raporlar bilir kişi raporunu tamamlayıcı bir bölümü olarak dosyaya konulur.

5 ilgililerce merciinden incelemeler yapılırken bilir kişiye teknik nitelikte bilgiler verebilecek olan

ve ismen belirleyecekleri kişileri dinlemeleriveya bazı araştırmaların yapılması hususlarında karar verilmesini isteyebilir.

6 gerekli olması halinde bilir kişi mağdur, şüpheli veya sanığa mahkeme başkanı, hakim veya cumhuryiet savcısı aracılığıyla soru sorabilir. ancak mahkeme başkanı, hakim veya cumhuriyet savcısı bilir kişinin doğrudan soru sormasına da izin verebilir. muayene ile görevlendirilen hekim, bilir kişi görevini yerine getirirken zorunlu saydığı soruları hakim, cumhuriyet savcısı ve müdafi bulunmadan da mağdur, şüpheli veya sanığa doğrudan doğruya yöneltebilir.

7 bilir kişiye inceleyeceği şeyler mühür altında verilmeden önce bunların listesi ve sayımı yapılır. bu hususlar bir tutanakla belirlenir. bilir kişi mühürlerin açılmasını ve yeniden konulmasını yine tutanakla belirtmek ve bir liste düzenlemekle yükümlüdür.

bilir kişi raporu uzman mütalağası (67):

1 incelemelerin sona erdiğinde bilir kişi yaptığı işlemleri ve vardığı sonuçları açıklayan bir raporu kendisinden istenen incelemeleri yaptığını ayrıca belirterek imzalayıp ilgili merciye verir veya gönderir. mühür altındaki şeyler de ilgili merciye verilir veya gönderilir. ve bu husus bir tutanağa bağlanır.

2 birden çok atanmış bilir kişiler, değişik görüşleri yansıtmışlarsa veya bunların ortak sonuçlar üzerinde ayrık görüşleri varsa bu durumu gerekçeleriyle birlikte rapora yazarlar.

3 bilir kişi raporunda hakim tarafından yapılması gereken hukuki değerlendirmelerde bulunulamaz.

4 bilir kişi tarafından düzenlenen rapor örnekleri duruşma sırasında cumhuriyet savcısına, katılana, vekiline, şüpheliye veya sanığa, müdafisine veya kanuni temsilcisine doğrudan verilebileceği gibi kendilerine iadeli taahhütlü mektupla da gönderilebilir.

5 bilir kişi incelemeleri tamamlandığında yeni bilir kişi incelemesi yapılması veya itirazların bildirilmesi için istemde bulunabilmelerini sğalamak üzere cumhuriyet savcısına, katılana, vekiline, şüpheliye veya sanığa, müdafisine veya kanuni temsilciye süre verilir. bu kişilerin

istemleri reddedildiğinde üç gün içinde bu hususta gerekçeli bir karar verilir.

6 cumhuriyet savcısı, katılan vekili, şüpheli veya sanık, müdafisi veya kanuni temsilci, yargılama konusu olayla ilgili olarak veya bilir kişi raporunun hazırlanmasında değerlendirilmek üzere ya da bilir kişi raporu hakkında uzmanından bilimsel mütalağa alabilirler. sadece bu nedenle ayrıca süre istenemez.

duruşmada bilir kişinin açıklaması (68):

1 mahkeme her zaman bilir kişiyi duruşmada dinlenmesine karar verebileceği gibi ilgililerden birinin istemesi halinde de açıklamalarda bulunmak üzere duruşmaya çağırabilir.

2 yaptıkları açıklamalardan sonra mahkeme başkanı veya hakim çekinmelerine izin vermedikçe bilir kişiler duruşma salonunda kalırlar. ancak salona teker teker alınıp birbirinden ayrı olarak dinlenmeleri zorunlu değildir.

3 cumhuriyet savcısının, katılanın, vekilinin, şüphelinin veya sanığın, müdafisinin ve kanuni temsilcinin istemi üzerine bilimsel mütlağa hazırlayan uzmanın duruşmada dinlenmesi hususunda da yukarıdaki fıkralar hükümlere uygulanır.

bilir kişinin reddi (69):

1 hakimin reddini gerektiren sebepler bilir kişi hakkında da geçerlidir.

2 cumhuriyet savcısı, katılan, vekili, şüpheli veya sanık, müdafisi veya kanuni temsilcisi red hakkını kullanabilirler. hakim veya mahkeme tarafından atanan bilir kişinin adı ve soyadı, engel sebepler omladıkça red hakkına sahip olanlara bildirilir.

3 red istemini davayı görmekte olan hakim veya mahkeme inceler. soruşturma evresinde cumhuriyet savcısınca kabul edilmeyen red istemi sulh ceza hakimince incelenir. reddi isteyen kişi, bunun nedenini, dayandığı olguları da göstererek açıklamakla yükümlüdür.

hakim (madde 22/1)

1 suçtan kendisi zarar görmüşse,

2 sonradan kalksa bile şüpheli sanık veya mağdur ile aralarında evlilik,, vesayet veya kayımlık ilişkisi bulunmuşsa,

3 şüpheli sanık veya mağdurun kan veya kayın hısımlığından üst veya alt soylarından biri ise,

4 şüpheli, sanık veya mağdur ile aralarında evlat edinme bağlantısı varsa,

5 şüpheli sanık veya mağdur ile aralarında üçüncü derece dahil kan hısımlığı varsa,

6 evlilik sona ermiş olsa bile şüpheli, sanık veya mağdur ile aralarında ikinci derece dahil kayın hısımlığı varsa,

7 aynı davada cumhuriyet savcılığı, adli kolluk görevi, şüpheli veya sanık müdafiliği veya mağdur vekilliği yapmışsa,

8 aynı davada tanık veya bilir kişi sıfatıyla dinlenmişse.

hakimlik görevini yapamaz.

bilir kişilikten çekinme, bilir kişi olarakdinlenemeyenler (70):

1 tanıklıktan çekinmeyi gerektirecek sebepler, bilir kişiler hakkında da geçerlidir. bilir kişi geçerli diğer sebeplerle de görüş bildirmekten çekinebilir.

tanıklıktan çekinme (45):

1 aşağıdaki kimseler tanıklıktan çekinebilir.

1 şüpheli veya sanığın şianlısı,

2 evlilik bağı kalmasa bile şüpheli veya sanığın eşi,

3 şüpheli veya sanığın kan hısımlığından veya kayın hısımlığından üst soy veya alt soyu,

4 şüpheli veya sanığın üçüncü derece dahil kan veya ikinci derece dahil kayın hısımları,

5 şüpheli veya sanıkla aralarında evlatlık bağı bulunanlar,

2 yaş küçüklüğü, akıl hastalığı veya akıl zayıflığı nedeniyle, tanıklıktan çekinmenin önemini anlayabilecek durumda olmayanlar, kanuni temsilcilerinin rızaları ile tanık olarak dinlenebilirler.

kanuni temsilci, şüpheli veya sanık ise bu kişilerin çekinmeleri konusunda karar veremez.

3 tanıklıktan çekinebilecek olan kimselere dinlenmeden önce tanıklıktan çekinebilecekleri bildirilir. bu kimseler dinleinrken de her zaman tanıklıktan çekinebilirler.

keşifte tanık veya bilir kişinin dinlenmesinde bulunabilecekler (84):

1 keşif yapılması sırasında şüpheli, sanık, mağdur ve bunların müdafi ev vekili hazır bulunabilirler.

2 tanık veya bilir kişinin duruşma sırasında hazır bulunamayacağı veya oturduğu yerin uzaklığı nedeniyle bulunmasının güç olduğu anlaşılırsa bu tanık veya bilir kişinin dinlenmesinde de 1. fıkra hükmü uygulanır.

3 mağdur, şüpheli veya sanığın huzuru, takınklardan birinin gerçeğe uygun tanıklık etmesine engel olabilecekse o işte şüpheli veya sanığın bulunmamasına karar verilebilir.

4 bu işlerde hazır bulunmaya hakkı olanlar işin geri bırakılmasına neden olmamak koşulu ile işlerin yapılması, gününden önce haberdar edilirler.

5 şüpheli veya sanık tutuklu ise hakim veya mahkeme tarafından ancak zorunlu sayılan hallerde keşifte hazır bulundurulmasına karar verilebilir.

ölünün kimliğini belirleme ve adli muayene (86):

1 engeleyici sebepler omladıkça ölü muayenesinden veya otopsiden önce ölünün kimliği her suretle ve özellikle kendisini tanıyanlara gösterilerek belirlenir ev elde edilmiş bir şüpheli veya sanık varsa teşhis edilmek üzere ölü ona da gösterilebilir.

2 ölünün adli muayenesinde tıbbi belirtiler ölüm zamanını ve ölüm nedenini bellirlemek için tüm bulgular saptanır.

3 bu muayene cumhuriyet savcısının huzurunda ve bir hekim,görevlendirilerek yapılır.

otopsi (87):

1 otopsi, cumhuriyet savcısının huzurudna biri adli tıp, diğeri patolji uzmanı veya diğer dallardan birisiinn mensubu evya biri pratisyen iki hekim tarafından yapılır. müdafi veya vekil tarafından

getirilen hekim de otopsi de hazır bulunabilir. zorunluluk bulunduğunda otopsi işlemi bir hekim tarafından da yapılabilir. bu durum otopsi raporunda açıkça belirtilir.

2 otopsi cesedin durumu, olanak verdiği takdirde mutlaka baş, göğüs ve karnın açılmasını gerektirir.

3 ölümünden hemen önceki hastalığında öleni tedavi etmiş olan tabibe otopsi yapma görevi verilemez. ancak bu tabibin otopsi sırasında hazır bulunması ve hastalığın seyri hakkında bilgi vermesi istenebilir.

4 gömülmüş bulunan bir ceset incelenmesi veya otopsi yapılması için mezardan çıkarılabilir. bu hususta ki karar soruşturma evresinde cumhuriyet savcısı, kovuşturma evresinde mahkeme tarafından verilir. mezardan çıkarma kararı araştırmanın amacını, tehlikeye düşürmeyecekse ve ulaşılması zor değilse ölünün bir yakınına derhal bildirilir.

5 yukarıdaki fıkralarda sözü edilen işlemler yapılırken cesedin görüntüleri kayda alınır.

yeni doğanın cesedinin adli muayenesi veya otopsi (88):

1 yeni doğanın cesedi üzerinde adli muayene veya otopsi de doğum sırasında veya doğumdan sonra yaşam bulgularının varlığı, ve olağan süresinde doğup doğmadığı ve biyolojik olarak yaşamını rahim dışında sürdürebilecek kadar olgunlaşmış olup olmadığı veya yaşam yeteneiğiinn bulunup bulunmadığı saptanır.

zehirlenme şüphesi üzerine yapılacak işlem (89):

1 zehirlenme şüpehsi olan hallerde organlardan parça alınırken görünen şekli iel organın tahribatı tanımlanır. ölü de veya başka yerlerde bulunmuş şüpheli maddeler görevlendirilen uzman tarafından incelenerek tahkik edilir.

2 cumhuriyet savcısı veya mahkeme bu incelemenin hekimin katılması ile veya onun

yönetiminde yapılmasına karar verebilir.

Adli Olgu Kavramı Ve Adli Olgularda İşlemler:

Adli olgu nedir?

içerisinde suç unsuru bulunan olgulardır.

bir yargılanma sürecinde yer alması öngörülen durumlar,

dış etkinin kişiye ulaşma şekli (orijini) cinayet, intihar ve kaza olup olmadığı,

yaralar ile bu dış etkiler ile kişide oluşan zararlar harabiyet ev en büyük zarar ölüm.

dış etkiler

mekanik, fiziksel, kimyasal, biyolojik, psikolojik olarak sınıflandırılır.

mekanik dışı etkiler:

ezici cisim (künt cisim yaralanmaları),

kesici ve delici cisim yaralanmaları,

ateşli silahlar ve patlayıcılar.

fiziksel dışı etkiler:

soğuk ve sıcak, elektrik, radyasyon.

kimyasal dıış etkiler:

koroziv (yakıcı aşındırıcı maddeler), asit, alkali, zehirli maddeler.

biyolojik dışı etkiler:

hayvan ısırıkları ve sokmaları,

mikroorganizmalar,

açlık besin eksikliği.

psikolojik etkiler:

yoksunluk,

sınırlama, sözlü uyaran,

bedensel uyaran.

bu dış etkiler tek tek görülebileceği gibi biri ya da ikisi ya da hepsi bir arada görülebilir. ateşli silah ve patlayıcılarla olan yaralanmalar, bıçaklama, trafik kazaları, düşmeler, dövülme ve darp olgular, iş kazaları, zehirlenmeler (tıbbi ilaç, böcek ilacı, boğucu gazlar), yanıklar, ((alev, kızgın cisim, yakıcı, aşındırıcı madde), elektrik çarpmaları, cinsel saldırı olguları, yabancı cisim, her türlü intihar girişimleri, işkence iddiaları, hekim hataları, aile içi şiddet olguları.

adli olgu mudur:

1 evde çamaşır suyu içmiş dört yaşında bir kız çocuk.

2 kendi tüfeğini temizlerken omzundan vurulmuş 70 yaşında bir erkek.

3 bir kutu parasetamol içtiği söylenen bir genç kız.

4 evinde ıslak parkede ayağı kayarak düşen ve sağ el bileği kırılan 40 yaşlarında bir kadın.

Adli olgu, yaralanma ile ilk sağlık kuruluşuna başvurursa sağlık elemanının adli olgu bildirme yükümlülüğü:

sağlık mesleği mensuplarının suçu bildirmemesi:

280/1

1 görevini yaptığı sırada bir suçun ilşendiği yönünde bir belirtiyle karşılaşmasına rağmen durumu yetikil makamlara bildirmeyen veya bu hususta gecikme gösteren sağlık mesleği mensubu, bir yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

2 sağlık mesleği mensubu deyiminden tabip, diş tabibi, eczacı, ebe, hemşire ve sağlık hizmeti veren diğer kişiler anlaşılır.

sağlık mensupları adli olguyu kime bildirir?

hastahanelerin acil biriminde görevli bir polis memuru bulunmaktadır. acile gelen adli olgular burada görevli memura bildirilir. hastahanede görevli polis memuru yoksa en yakın karakola veya savcılığa bildirim yapılır. olgunun adli olup olmadığına savcılık veya hakimlik makamı karar verir. sağlık çalışanı adli olgu olduğundan şüphe ettiği vakayı bildirir.

slayt 3:

TC sağlık bakanlığı genelgesi 22.09.05/13292

1 adli tabipl.ik hizmetlerinin kapsamı ve yasal çerçeve,

2 hizmetin il içi düzenlenmesi,

3 adli olguların muayenesi ve rapor tanzimi,

4 ölü kimliğini belirleme, otopsi ve ölü muayenesi,

5 muhtelif hususlar.

6 ekler.

1 yeni TCK’da tanımlanan yaralama suçlarının adli tıp açısından değerlendirilmesi ev adli rapor

tanzimi için rehber,

2 adli rapor formları,

3 adli tabiplik hizmetleri ile doğrudan ilgili mevzuat,

adli raporu kim yazıyor?

sağlık bakanlığının 20.09.2000 gün ve 13243 sayılı genelgesi)

adli tıp kurumu başkanlığı, grup başkanlıları, şube müdürlükleri,

yüksek öğretim kurumları veya birimleri,

sağlık bakanlığı birimleri,

hangi sağlık bakanlığı birimleri?

yataklı tedavi kurumlarının bulunduğu il ve ilçe merkezlerinde mesai saatleri içerisinde tüm sağlık ocakları ve yataklı tedavi kurumları, mesai saatleri dışında otopsi hizmetleri, sağlık ocağı, rapor hizmetleri devlet hastahanelerince yürütülür.

yataklı tedavi kurumlarının bulunmadığı yerlerde mesai saatleri içerisinde ve dışında tüm sağlık ocakları.

adli rapor ile istenenler:

sorulan sorunun niteliğine göre değişmekle birlikte:

1 mağdurdaki travmatik bulgular tıbbi olarak derecelendirilir. ve yargıya TCK'ndaki yaralama, suçlarının kriterlerine göer sanık için verilebileceği suçu belirleyebileceği bir sonuç evrilir.

sorulan sorunun niteliği:

1 travmaya bağı adli olguların değerlendirilmesi,

2 cinsel saldırı olgularının değerlendirilmesi,

3 ceza ehliyeti, hukuki ehliyet,

4 mağdurun ve sanığın ruhsal durumu,

5 maluliyet,

6 yaş tayini.

adli tıp:

keşif, olay yeri, otopsi ve muayenesi:

Bilirkişilik istenen olaylar

Ölüm olguları

Keşif (olay yeri incelemesi)

Otopsi

Yaşayanlarda incelenen olaylar

Kişiye yönelik saldırılar ve yaralanmalar, Çocuk istismarı, Cinsel saldırılar, İşkence olguları, Aile içi şiddet, Mağdur ve sanığın ruhsal durumlarının incelenmesi, Delil/Kanıt

Adli Olaylarda hem suçlu hem de mağdur, olay yerindeki çeşitli nesneler ve fiziksel çevresi ile etkileşmede bulunur ve temas eder.

Her temas da, olay yerinde bir artık bırakır.

Keşif/ Olay yeri incelemesi

Herhangi bir adli olayın ne şekilde geliştiği,

olayın oluş şeklini ve nedenini araştırılması,

suçlu ya da mağdura ait suç kanıtlarının saptanması,

olaydan kaynaklanan zararın ya da kayıpların belirlenmesi için

olay yerinde yapılan adli işlemler.

Keşif

MADDE 83. – (1) Keşif, hâkim veya mahkeme veya naip hâkim ya da istinabe olunan hâkim veya mahkeme ile gecikmesinde sakınca bulunan hâllerde Cumhuriyet

savcısı tarafından yapılır.

(2) Keşif tutanağına, var olan durum ile olayın özel niteliğine göre varlığı umulup da elde edilemeyen delillerin yokluğu da yazılır.

Keşif

Herhangi bir adli olayın nasıl geliştiği

Bu olaya bağlı değişimler

Suçlulara ait iz ve işaretlerin bulunması

amaçlarıyla hakim ve savcı yönetiminde olay yerinde yapılan çalışmalardır.

Keşifte, tanık veya bilirkişinin dinlenmesinde bulunabilecekler

MADDE 84.

(1) Keşif yapılması sırasında şüpheli, sanık, mağdur ve bunların müdafii ve vekili hazır bulunabilirler.

(2) Tanık veya bilirkişinin duruşma sırasında hazır bulunamayacağı veya oturduğu yerin uzaklığı nedeniyle bulunmasının güç olduğu anlaşılırsa, bu tanık

veya bilirkişinin dinlenmesinde de birinci fıkra hükmü uygulanır.

(3) Mağdur, şüpheli veya sanığın huzuru, tanıklardan birinin gerçeğe uygun tanıklık etmesine engel olabilecekse, o işte şüpheli veya sanığın bulunmamasına

karar verilebilir.

(4) Bu işlerde hazır bulunmaya hakkı olanlar, işin geri bırakılmasına neden olmamak koşuluyla, işlerin yapılması gününden önce haberdar edilirler.

(5) Şüpheli veya sanık tutuklu ise, hâkim veya mahkeme tarafından ancak zorunlu sayılan hâllerde keşifte hazır bulundurulmasına karar verilebilir.

Olay yerinde işlemler

Olay ihbarı alındığında, güvenlik birimleri gerekiyorsa, ambulans ve itfaiyeye haber vererek olay yerine hareket eder.

Güvenlik görevlileri olay yerinde yaralı varsa gerekli ilkyardımı yapıp ambulansın gelmesini bekler.

İlk yardım ve sağlık ekibi ve görevli diğer personel de, yaralıyı taşımaları sırasında delillere zarar vermemeye özen gösterir.

Bu sırada, olay yeri, olay yerinden kaçış yollarını da içine alacak şekilde geniş bir güvenlik şeridi ile çevrilir.

Olay yerinde ceset varsa, buraya ulaşan hekim, ilk iş olarak gerçekten ölümün meydana gelip gelmediği araştırır.

Güvenlik şeridiyle çevrilen alana, görevli olmayan ve olay yeri ile ilgili bilgisi olmayan kimselerin girmesi engellenir yoksa yanlışlıkla da olsa, delillerin

yok edilir.

Olay yerinde rastgele dolaşılırsa suça ilişkin iz artık ve belirtiler bozulabilir, suç delilleri dağılabilir, karışabilir ya da bozulabilir.

Çevrilen bölgeye görevliler dışında kimse girmemelidir. Ancak ülkemizde, basın mensuplarının, aileden kişilerin, çevre sakinlerinin ya da olayla ilgisiz

meraklıların ya da önemli kişilerin! girmesinin engellenmesi çok zordur.

Olay yerindeki tuvalet kullanılmamalı

Sigara içilip izmariti bırakılmamalı

Havlu, bardak vs. kullanılmamalı

Olay yerinde hiçbir şeye dokunulmamalı

Basına hemen haber verilmemeli,

Olay yerine Cumhuriyet savcısı ve adli tabip gelecekse, güvenlik güçlerinin olay yeri inceleme

ekibi onların gelmesini beklemeli, ortamda ve cesette kimliğini

belirlemeye yönelik üst araması gibi her hangi bir işleme girişmemelidir.

Zamanlama

Keşif, gecikmeden yapılmalıdır.

Yoksa, zaman, ortam ve diğer faktörlere göre bir takım kanıtlar kaybolabilir ya da bozulabilir.

Olay yerine gidildiği gün, saat ve hava durumu kaydedilir.

Gece olan olaylarda olay yeri gün ışığında da gözden geçirilir.

Keşif sırasında;

İncelenmemiş yer bırakmamak için, olay yeri incelemesinde spiral, tekerlek, mazgal gibi çeşitli yöntemler kullanılır.

Olay yerindeki tüm deliller numaralandırılır, not tutulur, kroki çizilir,

Fotoğraf ve video çekimleri yapılır.

Ayak izleri çok önemlidir. Kişinin boyu ve ağırlığı yaklaşık olarak hesaplanabilir, sakatlığı, sosyo-ekonomik durumu bile tahmin edilebilir.

Olay yeri-Delil

Deliller çok önemlidir.

Suçun ispatı delillere bağlıdır.

Hakimler deliller ışığında karar verir.

Deliller güvenilir olmalıdır.

Olay yerindeki biyolojik materyal ve lekeler

Kan, Kıl, Tükürük, Burun akıntısı, Meni, Vajinal ve anal sürüntüler, doku parçaları, tırnaklar, Kepek ve deri döküntüleri

Adli olgulardan elde edilen materyali bir güvenlik zinciri içerisinde ilgili kurumlara gönderilir.

Kitlesel felaketler

Uçak, tren, gemi, otobüs kazaları , Endüstri kazaları, İş yerleri veya sosyal mekanlarda büyük yangınlar , Deprem, Sel baskını, Toprak kayması, Kasırga Tsunami

Yanardağ patlaması

Terör eylemlerine bağlı patlamalar.

Planlama, koordinasyon

önceden organize edİlmiş yetkili ekipler (DVI):

Olay yerinde yangın varsa söndürme çalışmalarına başlanır.

Olay bir terörist eyleme bağlı ise, bomba imha ekipleri patlamamış bomba olup, olmadığını araştırır varsa, güvenli olarak imha eder.

Sağlık ekipleri olay yerine gelerek, yaşayan kişileri belirler ve sağlık kuruluşlarına nakleder.

Genel koordinasyon merkezi oluşturulur. Ekiplerin çalışmaları bu merkezden yönetilir.

Güvenlik ekipleri olay yerini kontrol altına alır. Yağma, hırsızlık gibi olayları önlemeye çalışır.

Olay yerinde deneyimli yaşam kurtarma ekipleri, enkaz çalışmalarına başlar.

Ölümlerle ilgili olarak

Cesetler çıkarılırken bulundukları yerler çizim, fotoğraf, video ile belgelenir.

Cesetler çıkartılırken delillerin korunmasına dikkat edilir.

Çıkartılan cesetler ve ceset parçaları, öncelikle ekip sayısına ve daha sonra bulundukları bölgeye göre belirlenecek basit bir numaralandırma tekniği ile etiketlendirilir.

Cesetler ve ceset parçaları olay yerinde kurulan adli kimliklendirme merkezi ve geçici morga kaldırılır.

DVI-Kimliklendirme

Kimliklendirmeye yönelik DNA analizi ve diş kayıtları gibi işlemlere başlanır.

Kimliklendirmesi ve otopsisi biten cesetler için mezar yerleri belirlenir ve salgın hastalıkların önlenmesine yönelik olarak kireçlenerek gömülür.

Elde edilen bütün veriler, Afet Koordinasyon Merkezine iletilir

Olayda yaralanan ya da ölenlere ait bilgiler bu merkez tarafından basın aracılığı ile kayıp kişilerin bulunabilmesi amacıyla halka duyurulur.

YER GÖSTERME, CMK madde 85

(1) Cumhuriyet savcısı, kendisine yüklenen suç hakkında açıklamada bulunmuş olan şüpheliye yer gösterme işlemi yaptırabilir. 250. maddenin birinci fıkrası kapsamına giren suçlar söz konusu olduğunda, adli kolluk amiri de yer gösterme işlemi yaptırmaya yetkilidir.

(2)

Soruşturmayı geciktirmemek kaydıyla, müdafi de yer gösterme işlemi sırasında hazır bulunabilir.

(3) Yer gösterme işlemi, 169 uncu Maddeye uygun olarak tutanağa bağlanır.

SORUŞTURMA EVRESİNDE YAPILAN İŞLEMLERİN TUTANAĞA BAĞLANMASI

CMK 169

(1) Şüphelinin ifadesinin alınması veya sorgusu, tanık ve bilirkişinin dinlenmesi veya bir keşif ve muayene sırasında Cumhuriyet savcısı veya sulh ceza hâkiminin yanında bir zabıt kâtibi bulunur. Acele hâllerde, yemin vermek koşuluyla, başka bir kimse, yazman olarak görevlendirilebilir.

(2) Her soruşturma işlemi tutanağa bağlanır. Tutanak, adlî kolluk görevlisi, Cumhuriyet savcısı veya sulh ceza hâkimi ile hazır bulunan zabıt kâtibi tarafından imza edilir.

(3) Müdafi veya vekil sıfatıyla hazır bulunduğu işlemlerle ilgili tutanakta avukatın isim ve imzasına da yer verilir.

(4) Tutanak, işlemin yapıldığı yeri, zamanı ve işleme katılan veya ilgisi bulunan kimselerin isimlerini içerir.

(5) İşlemde hazır bulunan ilgililerce onanmak üzere tutanağın kendilerini ilgilendiren kısımları okunur veya okumaları için kendilerine verilir. Bu husus tutanağa yazılarak ilgililere imza ettirilir.

(6) İmzadan kaçınma hâlinde nedenleri tutanağa geçirilir.

Ölünün kimliğini belirleme ve adli muayene:

(1) Engelleyici sebepler olmadıkça ölü muayenesinden veya otopsiden önce ölünün kimliği her suretle ve özellikle kendisini tanıyanlara gösterilerek belirlenir

Ve elde edilmiş bir şüpheli veya sanık varsa, teşhis edilmek üzere ölü ona da gösterilebilir.

(2) Ölünün adlî muayenesinde tıbbî belirtiler, ölüm zamanı ve ölüm nedenini belirlemek için tüm bulgular saptanır.

(3) Bu muayene, Cumhuriyet savcısının huzurunda ve bir hekim görevlendirilerek yapılır.

ÖLÜ MUAYENESİ

Ölümlü olaylarda, keşfin hemen devamında, yapılan işlemdir.

Bu işlemin amacı cesedin sadece gözlemi ile, yani dış muayenesi ile

Cesedin tıbbi kimliğini,

Ölüm nedeni,

Ölüm zamanı

Olayın orijinini belirlemeye yönelik bulguları tespit etmektir.

Tutanak

Ölüm olgularında ölü muayenesi sırasında bir tutanak düzenlenir. Buna “ölü muayene tutanağı” adı verilir.

Bu tutanak ayrı bir tutanak olarak tanzim edilebileceği gibi “keşif ve ölü muayene tutanağı” adıyla müşterek bir tutanak şeklinde de düzenlenebilir.

Tutanağa görülen ve saptanan bulguların yanı sıra, umulup da bulunmayan izlerin yokluğu da yazılır.

Bu tutanak, hâkim ya da savcı, tutanağı yazan kâtip, hekim ve yardımcısı, cesedin kimlik tanığı tarafından ve savcının inisiyatifi ile olay yerinde hazır bulunanlarca imzalanır.

Ölü Muayenesinde kimlik belirleme

Ölü muayenesinde kimlik belirlenmesi önceliklidir, işlem savcı tarafından yürütülür.

Kimlik tespitinde öncelikle resmi kayıtlara bağlı olarak kimliklendirme yapılır. Buna “Adli Kimlik Tayini” denir. Kişinin kimliği açık olarak yakınları ve tanıyanlar tarafından onaylanarak tutanağa geçirilir ve imzalanır. “Cesedin Teşhiri” adı verilen bu işlem yapılmaksızın sadece cesedin üzerinden çıkan belgelere göre kimlik tespiti yapılması, kişinin farklı bir kimlik taşıyabileceği savından hareketle, yanlış uygulamadır.

Ölü muayenesi öncesinde, cesedi bilen ve tanıyan bir kişi çıkmaz ise “cesedin teşhiri” ve “kimlik tespiti” işlemi zorunlu olarak ölü muayenesi sonrasına bırakılır. Ölü muayenesinde ilk olarak kişinin tıbbi kimliği belirlenir.

Otopsi (CMK Madde 87):

(1) Otopsi, Cumhuriyet savcısının huzurunda biri adlî tıp, diğeri patoloji uzmanı veya diğer dallardan birisinin mensubu veya biri pratisyen iki hekim tarafından yapılır. Müdafi veya vekil tarafından getirilen hekim de otopside hazır bulunabilir. Zorunluluk bulunduğunda otopsi işlemi bir hekim tarafından da yapılabilir; bu durum otopsi raporunda açıkça belirtilir.

(2) Otopsi, cesedin durumu olanak verdiği takdirde, mutlaka baş, göğüs ve karnın açılmasını gerektirir.

(3) Ölümünden hemen önceki hastalığında öleni tedavi etmiş olan tabibe, otopsi yapma görevi verilemez. Ancak, bu tabibin otopsi sırasında hazır bulunması ve hastalığın seyri hakkında bilgi vermesi istenebilir.

(4) Gömülmüş bulunan bir ceset, incelenmesi veya otopsi yapılması için mezardan çıkarılabilir.

Bu hususta ki karar, soruşturma evresinde Cumhuriyet savcısı, kovuşturma evresinde mahkeme tarafından verilir. Mezardan çıkarma kararı, araştırmanın amacını tehlikeye düşürmeyecekse ve ulaşılması da zor değilse ölünün bir yakınına derhâl bildirilir.

(5) Yukarıdaki fıkralarda sözü edilen işlemler yapılırken, cesedin görüntüleri kayda alınır.

Yeni doğanın cesedinin adlî muayenesi veya otopsi, CMK- Madde 88 (1) Yeni doğanın cesedi üzerinde adlî muayene veya otopside, doğum sırasında veya doğumdan sonra yaşam bulgularının varlığı ve olağan süresinde doğup doğmadığı ve biyolojik olarak yaşamını rahim dışında sürdürebilecek kadar olgunlaşmış olup olmadığı veya yaşama yeteneği bulunup bulunmadığı saptanır.

Zehirlenme şüphesi üzerine yapılacak işlem,

CMK- Madde 89

(1) Zehirlenme şüphesi olan hâllerde organlardan parça alınırken, görünen şekli ile organın tahribatı tanımlanır. Ölüde veya başka yerlerde bulunmuş şüpheli maddeler, görevlendirilen uzman tarafından incelenerek tahlil edilir.

(2) Cumhuriyet savcısı veya mahkeme, bu incelemenin, hekimin katılmasıyla veya onun yönetiminde yapılmasına karar verebilir.

Ölüm:

Ölüm nedir:

Yaşamın sona ermesi, tıbbi olarak:

Kişiye canlılık niteliğini kazandıran fonksiyonların ortadan kalkması.

Canlılık niteliklerinin geriye dönmeyecek şekilde kaybı.

Ölüm tıbben bir süreçtir

Ölüm aslında birden bire gerçekleşen anlık bir olay değildir, belirli bir süreyi alır, yani bir süreci ifade eder.

Bu süreç ölüm şekli ve sebebine bağlı olarak değişir.

Vücuttaki hayati fonksiyonlar sona erse bile hücrelerin canlılığı hemen sona ermez.

Somatik ölüm (Fizyolojik ölüm)

Vücudun kendi solunum ve dolaşımının durması sonucunda, kişinin yaşamsal fonksiyonlarını sürdürme halini, geri dönüşümsüz olarak yitirmesidir.

Vücudun bir bütün olarak öldüğünün kabul edilmesi halidir.

Hukuksal olarak kabul edilen ölüm halidir.

Hücresel ölüm

Vücudun bütününü oluşturan parçaların; yani organ, doku ve hücrelerin biyolojik faaliyetinin

tamamen durması ve kaybolmasıdır.

Oksijen ihtiyacı

Yaşamın sürdürülmesinde temel gereksinim, hücrelerin oksijen ihtiyacıdır. Beyin hücrelerinde oksijensizliğe dayanıklılık süresi 3-4 dakika iken, böbrekte

6-8 saate çıkmaktadır. Bu dokularda bu sürelerin sonunda hücresel ölüm meydana gelmektedir.

Somatik ölüm meydana geldikten sonra kimyasal olaylar 1-2 saat, kas uyarılmaları 3 saat kadar devam edebilir.

Somatik Ölüm

(Vücudun ölümü)

Hücresel Ölüm

(Organların ölümü)

Somatik ölüm ve hücresel ölüm eş zamanlı değildir.

Organ nakli

Somatik ölüm tanısı konulduktan sonra, hücresel ölüm gerçekleşene kadar geçen süre, ölüden organ ve doku nakli için uygun olan dönemdir.

Ölen kişi bir organ veya doku verici olabilecekse, bu durumda nakil düşünülebilir.

Beyin Ölümü Hali

Beyin ölümü=Beyin sapı ölümü.

Dolaşım ve solunum merkezleri beyin sapındadır.

Beyin Ölümü: Beyin sapındaki dolaşım ve solunum merkezlerinin geri dönüşümsüz olarak çalışmasının durması halidir. Bu durumda solunum ve dolaşım kendiliğinden devam etmemektedir.

Beyin ölümü tanısı:

1979 yılında İngiltere' de yapılan bir bilimsel toplantıda beyin sapı ölümünün, beyin ölümüne ve onun da kişinin ölümüne eş değer olduğu belirtilmiştir.

Doğrulayıcı deneylerin yapılmış olması olarak tanımlanmıştır.

Klinik muayenelerle beyin sapı fonksiyonlarının durduğunun saptanması,

Ülkemizde Organ ve doku alınması, saklanması, aşılanması ve nakli hakkında 2238 sayılı kanun 29.5.1979'da kabul edilmiştir.

Bu kanunun hükümlerine göre beyin ölümünün belirlenmesi için bir kurul oluşturulmuştur. Bu kurulda:

Kardiyoloji (Kalp) Uzmanı

Nöroloji (Beyin ve sinir hastalıkları) Uzmanı

Nöroşirurji (Beyin cerrahisi) Uzmanı

Anestezioloji ve Reanimasyon Uzmanı bulunmalıdır.

ORGAN VE DOKU ALINMASI, SAKLANMASI, AŞILANMASI VE NAKLİ HAKKINDA 2238 SAYILI KANUN

Genel Hükümler:

Kendisinden nakil, saç ve deri nakli, kan nakli bu yasanın kapsamı dışındadır.

Bedel ve çıkar karşılığı organ ve doku alım ve satımı yasaktır.

Organ ve doku nakli için reklam yasaktır (bilimsel, istatistiksel ve haber niteliği kapsam dışı olmak üzere)

Yaşayanlardan:

Verici, en az 18 yaşını doldurmuş olmalıdır.

Verici, en az iki tanık huzurunda yazılı rıza vermelidir.

Verici, riskler (tıbbi, psikolojik, ailevi ve sosyal) konusunda aydınlatılmış olmalıdır.

Verici, alıcıya sağlayacağı faydalar konusunda aydınlatılmış olmalıdır.

Verici, akli ve ruhi olarak hazır ve temyiz gücü olduğu belgelenmiş olmalıdır.

Evli vericilerin eşlerinin haberdar edildiğine dair tutanak düzenlemiş olmalıdır.

Bedel ve çıkar karşılığı olduğu düşünülen nakiller red edilmelidir.

Kan ve sıhhi veya kişisel yakınlık durumları hariç, verici ve alıcının gizliliği korunmalıdır.

Vericinin yaşamını sona erdirme veya tehlikeye sokma riski olanlarda, nakiller red edilmelidir.

Verici ve alıcıların nakil öncesi sağlık durumlarının belirlenmesine yönelik tahlil ve incelemeler yapılmış olmalıdır.

Sağlık kurumları, nakil için yeterli personele ve ekipmana sahip olmalıdır.

Ölülerden:

Ölüm hali ülkedeki bilim düzeyine uygun yöntemlerle, nörolog, beyin cerrahı, anestezi uzmanı, kardiyolog dan oluşan dört kişilik heyetçe tespit edilmiş olmalıdır.

Kişiyi takip eden hekim ve alınma, saklanma, nakil gibi aşamalardaki hekimler ölümü tespit edecek kurulda bulunmamalıdır.

Ölümü belirleyen hekim, ölüm tarihini, saatini ve halini belirleyen tutanağı düzenlemeli ve verdiği sağlık kurumu bunu 10 yıl saklamalıdır.

Aksine beyan yoksa, ölünün eş, reşit çocukları, ana-babası veya kardeşlerinden muvafakat alınmalıdır.

Kornea (Göz zarı) muvafakatsiz olarak alınabilir.

Aksine beyanda organ ve doku alınamaz.

Kaza ve doğal afetlerde ölenlerin yanında yakınları yoksa, organ ve dokuları alınabilir.

Otopsinin organ veya doku nakli sonrası yapılacağı durumlarda, hekimler kurulu raporu, adli muayene ve otopsi raporuna eklenmelidir.

Vasiyeti olanların ve yataklı tedavi kurumlarında ölen kimsesizlerin adli kovuşturmayı gerektirmeyen cesetleri, 6 ay kadar sonra bilimsel amaçlı olarak kullanılabilir.

Türkiye’ de

Organ Nakli Koordinasyon Sistemi (ONKOS), 1992 yılında kurulmuştur.

Organ Nakli Merkezleri Yönetmeliği, 1993' te yayınlanarak yürürlüğe girmiştir.

Bu yönetmelik hükümlerine göre;

Beyin Ölümü; Klinik bir tanıdır ve beyin fonksiyonlarının tam ve geri dönüşümsüz kaybıdır şeklinde tanımlanmıştır.

Geri dönüşümsüz komanın temel bulguları sıralanmıştır.

Beyin ölümü kriterleri

1)Geri dönüşümsüz yapısal beyin sapı hasarı tanısının kesin olarak konmuş olması gerekir. Bu kural, sıklıkla kafa travmaları ve kafa içi kanama vb. durumlarda geçerlidir.

2) Yeterli kendi solunumu olmaması nedeni ile hastaya yapay solunum uygulanıyor olmalıdır.

3) Beyin sapı ölümü tanısında bulunabilmek için çok gelişmiş klinik aygıtlara gerek yoktur. Beyin sapı ile ilgili reflekslerin muayenesi yapılır.

4) Beyin ölümünün varlığını doğrulayıcı laboratuvar yöntemleri arasında en pratik ve yararlı olan apne testidir.

5)Daha önce tanısı konmuş bir nedenle hasta geri dönüşümsüz koma tablosuna girmişse en az 12 saat; nedeni bilinmeden gelişen komalarda ise, en az 24 saat bu koşulların değişmeden devamlılığı gözlenmeden nakile alınamaz.

6)Beyin ölümü, bitkisel yaşam halinden ayırt edilmelidir. Bu gibi durumlarda “beyin” veya “beyin sapı” ölümünden bahsedilemez.

VEGETATİF (BİTKİSEL) YAŞAM HALİ

Harabiyet bu kez beynin kabuk bölümündedir.

Yüksek fonksiyonlar (Konuşma, yürüme, koşma, düşünme…) bulunmamaktadır.

Beyin sapı fonksiyonları sürmektedir (Kendiliğinden soluk alıp verebilir, kalbi çalışır).

Organ ve doku nakli ile ilgili olarak,

Organ ve doku naklinde, canlıdan canlıya vericiliğin yetersiz kalması nedeniyle ölüden organ ve doku nakli çok önem taşır .

Beyin sapı ölümü tanımı somatik ölüme eşdeğer ve hukuken kişinin varlığının sona ermesi anlamına geldiğinden ancak bu durumda, hukuken organ ve doku nakli olanağı doğar.

Ölüden canlıya organ nakli ölüm sonrası ne kadar kısa süre içinde yapılırsa, başarı şansı o kadar artmaktadır.

Tedavi için acilen hastaneye götürülen trafik kazası, yüksekten düşme gibi travmalar, kafaiçi kanamalar vb. olgular “beyin sapı ölümü” tanısı ve organ

nakli bakımından önem taşımaktadır.

Türk Hukuk Sisteminde,

Beyin ölümü tanısında; kişilikle ilgili olarak ölüm anının tespiti önem kazanır.

Ölüm anının tespitinin kesin ve sağlıklı olarak belirlenebilmesi için, “kişinin yaşatılması yönünde tüm yollar denenmiş, tüm çabalar harcanmış ve tüm

bunlara karşı artık kişinin yaşamayacağının kesinlikle belli olmuş bulunması” gerektiği kabul edilmektedir

Yargıtay, Ölümün gerçekleşmesi için tüm ana organların görevlerini yitirmiş olması, koşulunu aramaktadır.

Türk Tabipler Birliği’ne göre

18.4.1948 tarihli kararında:

Kişinin ölmüş sayılabilmesi için

beynin işlevini tümüyle yitirmiş olması,

tüm reflekslerin sona ermiş bulunması,

kalp atışı ve solunumun durmuş ve

suni çalıştırılma yöntemleriyle uğraşılarak kendiliğinden çalışacak duruma getirilmemiş olması

koşullarını birlikte aramaktadır.

TCK

ORGAN VEYA DOKU TİCARETİ,

Madde 91

Hukuken geçerli rızaya dayalı olmaksızın, kişiden organ alan kimse, beş yıldan dokuz yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. Suçun konusunun doku

olması halinde, iki yıldan beş yıla kadar hapis cezasına hükmolunur

Hukuken geçerli rızaya dayalı olmaksızın, ölüden organ veya doku alan kimse, bir yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

Organ veya doku satın alan, satan, satılmasına aracılık eden kişi, birinci fıkra hükmüne göre cezalandırılır.

Bir ve üçüncü fıkralarda tanımlanan suçların bir örgütün faaliyeti çerçevesinde işlenmesi halinde, sekiz yıldan on beş yıla kadar hapis ve on bin güne

kadar adli para cezasına hükmolunur.

Hukuka aykırı yollarla elde edilmiş olan organ veya dokuyu saklayan, nakleden veya aşılayan kişi, iki yıldan beş yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

Organ veya doku teminine yönelik olarak ilan veya reklam veren veya yayınlayan kişi, bir yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

Bu maddede tanımlanan suçların bir tüzel kişinin faaliyeti çerçevesinde işlenmesi halinde, tüzel kişi hakkında bunlara özgü güvenlik tedbirlerine hükmolunur.

Birinci fıkrada tanımlanan suçun işlenmesi sonucunda mağdurun ölmesi halinde, kasten öldürme suçuna ilişkin hükümler uygulanır.

ZORUNLULUK HALİ

Madde 92:

Organ veya dokularını satan kişinin, içinde bulunduğu sosyal ve ekonomik koşullar göz önünde bulundurularak, hakkında verilecek cezada indirim yapılabileceği

gibi, ceza vermekten sarfınazar da edilebilir.

ETKİN PİŞMANLIK

Madde 93:

Organ veya dokularını satan kişi, resmî makamlar tarafından haber alınmadan önce durumu merciine haber vererek suçluların yakalanmalarını kolaylaştırırsa,

hakkında cezaya hükmolunmaz.

Bu suç haber alındıktan sonra, organ veya dokularını satan kişi, gönüllü olarak, suçun meydana

çıkmasına ve diğer suçluların yakalanmasına hizmet ve

yardım ederse; hakkında verilecek cezanın, yardımın niteliğine göre, dörtte birden yarısına kadarı indirilir.

ÖTANAZİ (İYİ-KOLAY-RAHAT ÖLÜM)

• Aktif Ötenazi: Hekimin hastasına derin uyutma sonrası öldürücü dozda uyuşturucu ya da anestezik madde enjeksiyonudur.

Pasif Ötanazi: Hekimin yaşamı destekleyici tedaviyi vermemesi yoluyla ölümü hızlandırması

Hekim Yardımlı İntihar: Hekimin hastaya kendini öldürebilmesi için gerekli bilgileri verip malzemeyi temin etmesi, ancak işlemi bizzat hastanın kendisinin

gerçekleştirmesidir.

Hasta hakları açısından

Yaşama hakkı,

Onuruyla ölme hakkı,

Hekimin durumu

Hipokrat yemini

İnsan hayatına ana rahmine yerleştiği andan ölüme kadar ona saygılı olma ve onu koruma

Hekimin temel görevi

İnsan ızdırabına son verme.

1981 Hasta Hakları Lizbon Bildirgesi

Bir hastanın yaşam hakkı olduğu kadar,

saygın ölme hakkı,

yeterince bilgilendirilmiş ise tedaviyi kabul ve red hakkı ve

ötenazi hakkı

bulunmaktadır.

Hollanda’ da

Hastanın gönüllü olarak istemesi,

Hastanın ızdırabının dayanılamayacak derecede olması,

Hastanın ızdıraplarının tedavi ile sonlandırılamaması,

Hastanın ötenazi hakkında yeterince bilgilendirilmiş olması,

Hekimin bağımsız karar verebilecek başka bir hekimle konsültasyon yapmış olması koşullarıyla ötenaziye izin verilmiştir.

Türkiye’de

Ülkemizde aktif ya da pasif ötenazi uygulama, kasten öldürme;

yardımlı intihar uygulama intihara yardım suçuna girer.

Ölüm Türleri

Zorlamalı Ölümler

Doğal ölümler.

DOĞAL ÖLÜMLER

Bu tür ölümler normal yaşam süresini tamamlamış veya bir hastalığı olan kişilerde görülen ölüm şeklidir. Genellikle bir hastalığa bağlı ölüm şekli olduğundan “patolojik

ölüm” ismini de alır.

Doğal ölümlerde, Ölüm ihbarını alan hekim, ölüyü muayene ettiğinde; ölenin hastalığını belirleyen bir hastane veya hekim raporu varsa buna dayanarak;

böyle bir belge yoksa ölünün muayenesi sonrasında kişinin yakınlarının verdiği ifadeleri veya ölenin hastalığı sırasında kullandığı ilaçları değerlendirerek

bir doğal ölüm tanısı koyup, defin ruhsatı düzenleyebilir. Ancak ölüm tanısı koyamıyorsa ya da ölünün durumunda veya bulunuşunda kuşku uyandıracak bir

belirti varsa, bu durum şüpheli ölümdür. Ölüm olayı savcılığa ihbar edilir. Bu ihbar sonrasında ölüm “adli olay” niteliği kazanır.

ZORLAMALI ÖLÜMLER

Tümü adli olaylardır.

Bu ölümler cinayet, intihar, kaza veya cinayet dışı adam öldürme (güvenlik güçlerince yakalama ve çatışma sırasında olan ölümler veya idam cezaları) dır.

Bu tür ölümlerde gerekli her tür araştırma yapılarak ölümün şekli veya orijini tespit edilmeye çalışılır.

Bir ölüm olayının orijini:

Cinayet mi, intihar mı yoksa kaza mı olduğunun belirlenmesidir.

Bu tanım, adli soruşturma, olay yeri incelemesi, cesedin muayenesi, otopsi ve post-mortem incelemeleri içine alan bir süreçte sonuçta hukuken karar verilen

bir kararı ifade eder.

Orijini hukuk belirler

Adli Olaylarda orijin hekime sorulmaz. Hekimlerin adli olaylarda orijin konusunda tıbbi olmayan yorumlarda bulunmaları, hukuki bir görüş bildirmeleri doğru

değildir.

Ancak ölüm olaylarında orijin belirlenmesine yönelik olarak sorular sorulur. Hekimler yapacakları tıbbi inceleme ve yorumlar ile çoğu kez olayın çözümlenmesinde

anahtar rol oynar.

AGONİ (CAN ÇEKİŞME)

Yunanca bir kelimedir. Mücadele, boğuşma, savaşma anlamındadır.

Her ölümde uzun veya kısa süren bir agoni dönemi mevcuttur.

Nükleer patlamalarda bulunmaz. Bazı ölüm türlerinde ise günlerce sürebilir.

Agoni Tıbben ve Hukuken önemlidir,

Kişinin ölmek üzere olduğunu gösterir.

Agoni döneminde bilinçte ve iradi hareketlerde bozulma meydana geldiğinden, kişinin bu dönemde yaptığı mal satma, vasiyetname düzenleme, miras bırakma,

evlat edinme, evlenme gibi hukuki işlemler ve kanuni akitler geçersiz sayılmaktadır.

Aynı sebeple kişi agoni sırasında işlemiş olduğu suçlardan sorumlu değildir.

Kişi bu dönemde hayati açıklamalar yapılabilir ancak bunlar delillerle desteklenmelidir.

AGONİ BELİRTİLERİ

Agoni döneminde,

kişiye canlılık niteliklerini kazandıran üç büyük sistem olan,

merkezi sinir sistemi

dolaşım sistemi ve

solunum sisteminde

ağır fonksiyon bozuklukları gelişir.

Ders Notları, Seçmeli Dersler

Yazı dolaşımı

Önceki yazı

Miras Hukuku

Sonraki yazı

Ceza Muhakemesi Hukuku Pratik Soru ve Cevapları 1

Bir cevap yazın

E-posta hesabınız yayımlanmayacak. Gerekli alanlar * ile işaretlenmişlerdir

Yorum

İsim *

E-posta *

İnternet sitesi

Bir dahaki sefere yorum yaptığımda kullanılmak üzere adımı, e-posta adresimi ve web site adresimi bu tarayıcıya kaydet.

Boş zamanlarınızı değerlendirin. Anket cevaplayarak para kazanın!

Duyuru

Test sorularının cevaplarının görünmemesi sorunu çözülmüştür. Tüm test bittikten sonra doğru ve yanlış cevaplarınızı tek tek görüntüleyebileceksiniz.

Sitemizde yer alan içeriklerin sahipleri admin@deuhukuk.net adresine mail atarak bu içeriklerin kaldırılmasını talep edebilir. Bu talepler en kısa zamanda değerlendirilerek işleme alınır. Sitemiz sadece hukuk öğrencilerinin eğitimlerine katkıda bulunmayı hedeflemekte ve bu kapsamda mümkün olduğunca çok içeriğe yer vermeyi amaçlamaktadır.

Kategoriler

Anayasa Hukuku

Blog

Borçlar Genel Hukuku

Borçlar Özel Hukuku

Ceza Genel Hukuku

Ceza Muhakemesi Hukuku

Ceza Özel Hukuku

Deniz Ticareti Hukuku

Ders Notları

Eşya Hukuku

Hukuk Başlangıcı

Hukuk Felsefesi ve Sosyolojisi

Hukuki Gelişmeler

İcra İflas Hukuku

İdare Hukuku

İkinci Sınıf

İş Hukuku

Kıymetli Evrak ve Sigorta Hukuku

Konu Dışı

Medeni Hukuk

Medeni Usul Hukuku

Pratikler

Roma Hukuku

Seçmeli Dersler

Sınav Soruları

Testler

Ticari İşletme ve Şirketler Hukuku

Uluslararası Kamu Hukuku

Uluslararası Özel Hukuku

Vergi Hukuku

Son Yorumlar

Ceza Hukuku Özel Hükümler Test 3 için BlackWhite

Borçlar Hukuku Genel Hükümler Test Soruları için öznur

Ceza Hukuku Özel Hükümler Test 3 için Yaşar Gümüş

Deniz Ticareti Hukuku Test Soruları 1 için Admin

Deniz Ticareti Hukuku Test Soruları 1 için fevzi

Hakkımda

Güvenlik ve Gizlilik

İletişim

WordPress Theme: Donovan by ThemeZee.